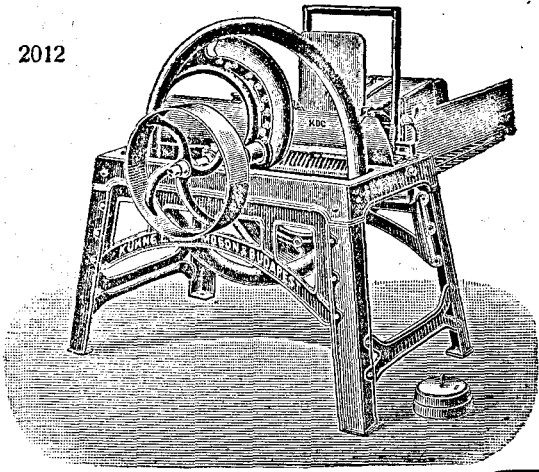

„KÜHNE” MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T. MOSONBAN

elismert elsőrendű kivitelben szállít uradalomak és kisgazdák céljainak megfelelő mindenféle
MEZŐGAZDASÁGI GÉPET. =

2012

Idénygépek: szeceksavágók, répavágók, hengeres-, táresás- és köves darálók, tengeri morzsolók kézi- és erőhajtásra, tengeriszár-tépők, gyökmosógépek, takarmányfüllesztők.

Teljes takarmánykamraberendezések

a legmodernebb kivitelben. Helyszini felvétel és tervezés díjtalan.

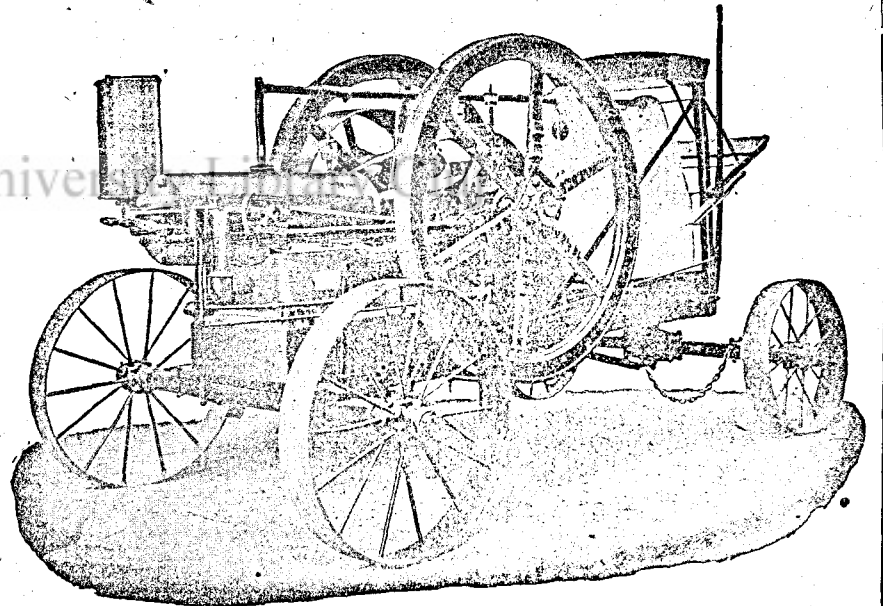
Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.
Fiókraktarak: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár

I. H. C. Benzin-Motorok gazdasági üzemek számára a legjobbak, mert szerkezetük oly egyszerű, hogy a kezelést a legegyszerűbb béresre lehet bízni; mert az alkatrészek cseréléséhez szakértő nem kell; mert kiváló erősen vannak építve és mégis meglepően olcsók; mert üzemük teljesen biztos.

Gyártmányaink:

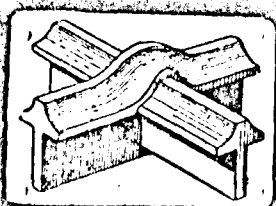
- I. H. C. Vertical-Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel (szeceksavágó, daráló gép, répavágó, körfűrész, tengerimorzsoló, vízszivattyú stb. stb. hajtására.)
- I. H. C. Horizontál-Stabil-Benzinmotorok 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (takarmánykamra, villanytelep, malom, stb. stb. számára.)
- I. H. C. Horizontál-Benzinlokomobilok 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (cséplőgép, tengeriszár-tépőgép, tengerimorzsológép stb. stb. számára.)
- I. H. C. Famous-Vertical Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel, kézikocsira szerelve, (kisebb fajta cséplőgépek számára.)
- I. H. C. Benzin-Magánjárók (Traktorok) 12, 15, 20, 25 és 45 tényleges lóerővel, (cséplés, vontatás, szántás stb. számára.) 2731

Részletes katalógust és árjegyzéket kívánságra díjmentesen küld:
International Harvester Company of America,
Budapest, V., Váci-ut 98. sz.

Zsákot, Zsineget, ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a 30 év óta legmegbízhatóbbnak elismert FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31-33. A Fischer-féle szőlőkötözőfonál jobb és olcsóbb, mint a raffia. — Pontos, szolid kiszolgálás. Ponyvakötöző Intézet. — Tessék ajánlatot kérni.

Többszörösen díjazott
 berni anyaktól származó fedezőképes 2 darab bika eladó.
Kövesdi Boér Olivér,
 Hidvég (Háromszékmegye).

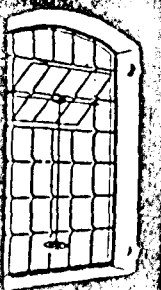
Szab.

„Köpplinger”-rendszerű Idomvasablakok

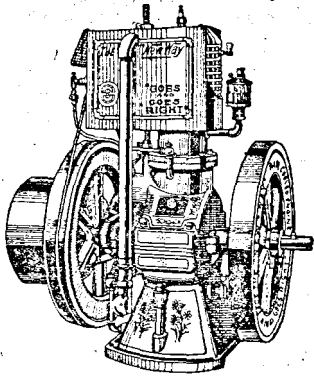
a legjobbak és a legolcsóbbak

szilárdul gyártású — ismeretével és költségvetésével díjtalanul szolgál

Lepter János Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 16.

Takarmánykikészítőgépek

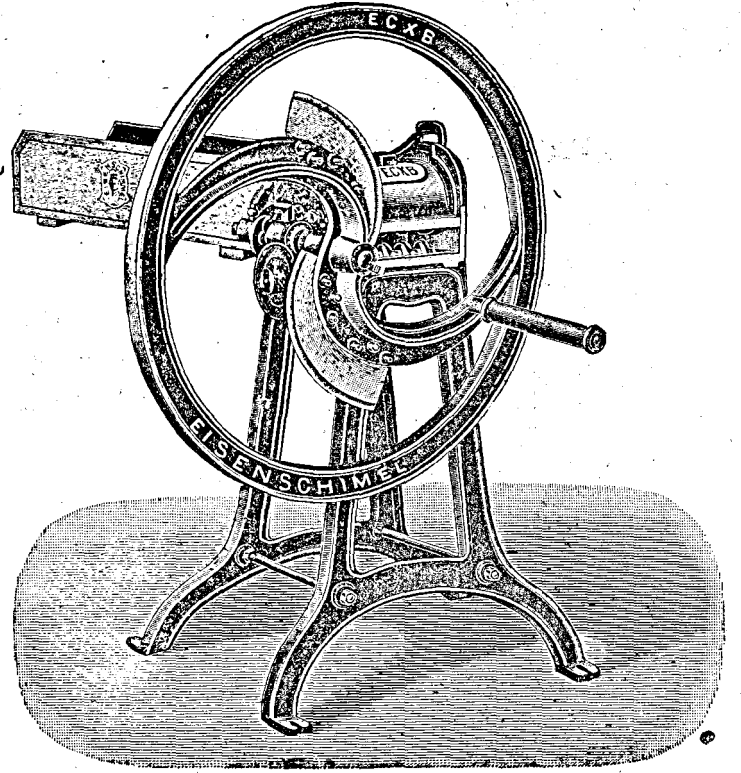

kézi és erőhajtásra a legmodernebb szerkezettel és legtökéletesebb kivitelben olcsó árak mellett!!

Ujdonság!
„NEW-WAY“
Ujdonság!

léghütéses hordozható benzinmotorok, csővezeték és vitzartány nélkül.

A motorteknika legszebb és legsikerültebb vivmánya.

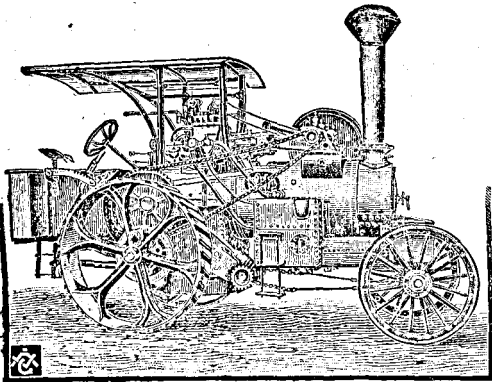

Bächer Rudolf-Melichár Ferenc mezőgazdasági gépgyárak
 Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**
BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. sz.

1913 év január hó 1-től VI. Teréz-körut 26.

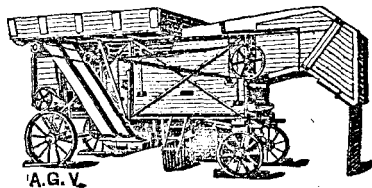
2672

Az állami gépgyár gyártmányai:

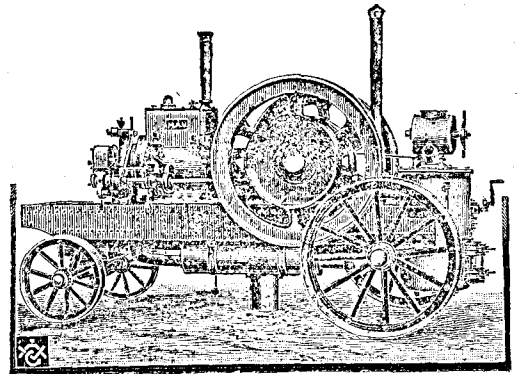
Utimozdonyok

14 légkörnyomásra, compound rendszer szerint szerkesztve.
 Fa-, szén- és szalmatüzelésre! Gazdaságos üzem! Gőzcseplőgépek hajtására, tehervontásra és utánuk akasztott ekével való szántásra alkalmasak.

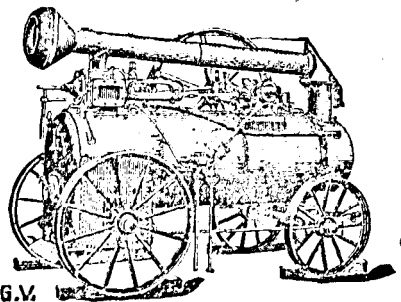
Acélkeretű golyós-csapágyas cséplőgépek.

Csekély hajtóerőszükséglet! Csekély kenőanyag-fogyasztás! Tengelykopás kizárva! Nagy teljesítő képesség!

Szivógázlokomobilok

Ujdonság! Szabadalom!
 Rendkívül olcsó üzem! Zajtalan működés!
 Könnyű kezelés!
 Üzemköltség naponként kb. 5 korona.
 Földgázüzemre is alkalmasak!

GŐZLOKOMOBILOK

10 légkörnyomásra szerkesztve.
 Fa-, szén- és szalmatüzelésre egyaránt alkalmasak. Nagy munkaképesség. Csekély vonóerő-szükséglet. Nagy tüzelőanyag- és vízmeztakarítás.

„Losonci“ tolóhengeres,
 „Rekord“ meritókanalas
 és

Szabad. „Rekord II.“

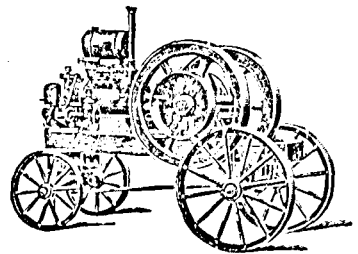
műtrágyavetőszerkezettel kombinált

sorvetőgépek.

Eredeti Kalmár-féle gabonatisztító rosták.

Resicai acélekék.

2021

Benzinlokomobilok

porlasztóval (karburátor) és szabadalmazott szelephűtéssel ellátva.
 Megbízható üzem! Egyenletes járás!
 Egyszerű kezelés! Kevés benzinfogyasztás!

Uj árjegyzékünk megjelent!

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Kívánatra szívesen megküldjük!
 Budapest, Váci-körut 32. sz.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1111 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 159.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Szemle.	577
Bivaly és juh-tejtermékeink. <i>Dr. Baintner Ferenc.</i>	579
A rétek felújítása. <i>Gáspár József.</i>	581

Irodalmi szemle:

Az O. M. G. E. évkönyve. — A méztermékek feldolgozásáról és a házi mézestészték készítéséről.	581
---	-----

Egyleti élet:

Jegyzőkönyv.	582
----------------------	-----

Vegyes közlemények:

A G. E. O. Sz. nagygyűlése. — Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület. — A gazdasági egyesületi titkárok és a műtrágyaügynökség. — A budapesti tojástörszderől. — Új szövetezések az O. K. H.-ban. — Románia termése. — Az osztrák földmivelségi miniszter rendelete a cognacmoslák felhasználásáról. — A saazi komlópiacról. — A legeltetési díjak elengedése.	582
--	-----

Hirdetések.

Szemle.

A földmivelségi tárca költségvetése. — Gazd. felügyelők, gazd. egyletek és vármegyék. — Időjárás. — Törszdekről. — A sztrájkoló börze. — A [vámügyi tanács.

E héten került tárgyalás alá a képviselőházban a földmivelségi tárca költségvetése. *Serényi Béla* gróf földmivelségi miniszter ezzel kapcsolatban tartalmas beszédben számolt be hazánk gazdasági ügyeiről.

Az erdélyi részeket illetőleg beszédben foglalkozott a *Kopár területek befásításával*, mire 1.400.000 koronát fordít 1913-ban és legközelebről e tárgyban törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé.

A *lőtenyésztés* emelése érdekében 10 drb. telivér kancát importáltatott, félmillió korona értékben. Az *állattenyésztés* emelése érdekében a legelőterületek javítására törekszik. Az *állat egészségügyet* elég kedvezőnek jelzi, a jelenleg legnagyobb mértékben elterjedt sertésvész és sertésorbán is visszaféledőben vannak. Az *állatcsempészet* megakadályozása céljából a határon a csendőrsőket megerősítette és a jövő évtől kezdve a kötelező törzskönyvelés bizonyos határterületekben be fog vezetni.

A *szőlészet* és *borászat*ról szólva, meggyőződésének ad kifejezést, hogy főként Erdélyből nagy mennyiségű bor volna elhelyezhető külföldön, így Németországban, ha egy típusu borból nagyobb quantum volna előállítható. Ennek elérhetését célozza az állami borpincék létesítésével. Az ideai bor azonban sem mennyiségileg, sem minőségileg nem alkalmas arra, hogy egy átlagos bortípus alapjául szolgáljon.

A *gazdasági szakoktatás* terén felsőbb iskola létesítését szükségtelennek tartja, míg az alsóbb néprétegek gazdasági oktatása kiépítve nincs. Minden tanító- és tanítónőképzőt gazdasági szakelőadóval látott el és a földmives iskolákban tanítók részére nyári tanfolyamokat rendeztet. A falusi fiatalság számára téli tanításokat kezdeményezett. A földmivesiskolák részben kigazda képző, részben al-

tisztképzőkké alakítottak át. A *gazdasági egyletek* segélyezésére 50.000 kór. költség-többletet vett fel.

A *kertészet* fejlesztésére a városok közelében folynak a kísérletek. A *kirendelt-ségek* rendelkezésére 4 millió K-át bocsáj-tott, hogy munkájukat megfelelőképpen folytathassák. Az erdélyrészi kirendelt-séget Kolozsvár és Marosvásárhely székhelyekkel két részre osztotta.

Az *erdélyi birtokpolitikáról* szólva, bejelentette a Háznak *Serényi Béla* gróf, hogy a telepítési alap birtokait átadta az altruista banknak, hogy magyar közép-birtokosoknak lehető kedvező fizetési feltételek mellett adja el azokat úgy, hogy a birtoknak ismételt eladása meg legyen tiltva és ez a telekkönyvbe is bejegyez-tessék. Amint megfelelő hitel fog rendelkezésre állani nagy kiterjedésű kopár területeket szándékozik a miniszter vásárolni, amelyeknek beerdősítése esetén, reméli, hogy az erkölcsi testületek is szívesen fognak azok szomszédságaiban erdőterületeket vásárolni és így amit kívánt, elérhetőnek véli, hogy t. i. az erdők fix, erős kezekbe jussanak.

Áttérve beszédének második részére utal arra, hogy az 1914. év végén meg kell kezdeni a *vámtárgyalásokat* és reméli, hogy Magyarország kedvező feltételeket biztosíthat a maga termelése és kivitele számára. Rámutat annak rendkívül nagy fontosságára, hogy az ország maga dolgozza fel nyersterményeit. A vízi utakról szólva a *Maros hajózhatóvá tételét* rendkívül fontosnak tartja, mivel heterogén termelési területeket köt össze. A Marosnak azonban egy baja van, hogy Pilstől Szegedig 300 km.-nyi úton 120 méter, vagyis km.-ként 4 deciméter esése van, a hajózhatóság barrierje pedig 1 deciméter, a felfelé való hajózást e körülmény bizonyos fokig problematikusá teszi. Mindazonáltal intézkedések történtek parterőditések létesítésére 500.000 kór. költség erejéig.

Dióhéjba összefoglalva ezeket mondotta *Serényi Béla* gróf, földmivelségi miniszter beszédben. A beszédnek anyaga oly nagy, hogy annak minden részletével

A szabadalmazott

„JURENÁK” EKE

- : Szerkezete egyszerű :
- : kezelése könnyű :
- : szabályozása gyors :
- : cca 50%-kal többet szánt :
- : cca 30%-kal kevesebb :
- : vonóerőt igényel. :

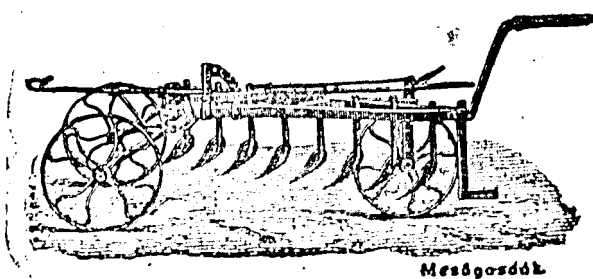
A jövő ekéje!

Részletes árjegyzéket szívesen küld:
a „Jurenák” szab. Ekegyár R. T.
== Marosvásárhely. ==

2003 II.

Nyolcvasu kultivátor

kitűnő eszköz tarlóhántásra.

Magyar Mezőgazdák Szövetezete

BUDAPEST,

V., Alkotmány-utca 31.

most foglalkoznunk nem lehet, megállapíthatjuk azonban már most is a fentiekből, hogy hazánk mezőgazdaságának előbbrevitele érdekében sok üdvös intézkedés történt a lefolyt évben és sok helyes terv vár megvalósításra a közel jövőben. Egy dolgot azonban sajnálattal kell konstataálnunk, hogy a rég sürgetett *telepítési és parcellázási* törvény megalkotása még mindig késik, anélkül pedig *a nemzeti földbirtok politikát megteremtteni nem lehet.* Az altruista bank keze ereire nem elég erős. A költségvetési vita során nem hallottunk olyan felszólalást, amely ezt a fontos kérdést felhozta volna enélkül pedig, ismételjük, nemzeti földbirtok politikát teremteni lehetetlenség.

Serényi miniszter körrendeletet intézett a gazdasági egyletekhez, melyben a gazdasági felügyelőknek és a gazdasági egyleteknek együttműködését hangsúlyozza. A körrendelet azonban nem szabja meg részletesen azt, hogy a gazdasági egyletek működése körében hol s mit kell a gazdasági felügyelőnek az egyesületek támogatására tennie, enélkül pedig nehéz lesz az intenciónak eleget tenni. Talán legegyszerűbb volna megkérdezni a «G. E. O. Sz.» utján magukat az egyesületeket afelől, hogy ezt az együttműködést miképen képzelik és óhajtják.

Ugyanezen körrendelet mellékletét képezte:

«A m. kir. földmivelésügyi miniszternek a m. kir. belügyminiszterrel egyetértőleg kiadott rendeletei a mezőgazdasági ügyeknek a törvényhatóságnál való elintézéséről szóló 1912. XXIII. t.-c. életbeléptetése és végrehajtása tárgyában.»

Ez a törvény és rendelet tudvalevőleg a gazdasági felügyelőségeket a vármegegyekkel fűzi szoros kapcsolatba.

Érdekes a rendelet 2. §-a, mely szerint:

2. A m. kir. gazdasági felügyelőség vezetője, mint törvényhatósági előadó, ebben a minőségében szolgálati viszony tekintetében a törvényhatóságnak és első tisztviselőjének, az alispánnak alá van rendelve és ezeknek ebben az ügykörben kiadott rendelkezéseit és utasításait teljesíti.

Egyéb szolgálata tekintetében a m. kir. földmivelésügyi miniszter fenhatósága alatt áll.

Ha a m. kir. gazdasági felügyelőség vezetőjének e kétféle szolgálati körében egyidejűleg olyan feladatokat kellene teljesítenie, amelyek mindenképpen egy-

szerre nem felelhet meg, a törvényhatósági feladatok teljesítését helyettesére bízhatja. Ha azonban ezek személyes közreműködését kívánják meg, a felmerült nehézségekről az alispánnak azonnal jelentést tesz, a földmivelésügyi minisztertől pedig haladéktalanul utasítást kér.

A m. kir. gazdasági felügyelőség vezetőjére nézve az előadói minőségben elkövetett fegyelmi vétség esetében a fegyelmi eljárást a földmivelésügyi miniszter vagy a közigazgatási bizottság rendeli el és abban I. fokon a közigazgatási bizottság, II. fokon a földmivelésügyi miniszter jár el.

Ezek szerint tehát a gazdasági felügyelőknek két felettes hatóságuk lesz és a rendelet nem intézkedik elég világosan abban az irányban, hogy ennek a két hatóságnak: mikor, mely kérdésekben és hogyan oszlik meg az irányító és rendelkező szerepe?

A gyakorlat fogja megmutatni, hogy vajjon ez a körülmény nem fog-e hatásköri összeütközésekre, apróbb és nagyobb zavarokra vezetni?

Kifagyott már az eke a barázdából, be kellett szüntetni az őszi szántó-vető munkálatokat, amelyeknek jóformán 50 százaléka sincs elvégezve még ma sem. A november hó második feléről kelt hivatalos jelentés az őszi vetéseknek 60—70 százalékat még elvégezetlennek jelezte Erdélyből. Azóta ha volt is egy pár esőmentes nap, azokat a kisebb-nagyobb esőzések mindegyre megszakították, úgy, hogy a munkálatokat a kívánatos mértékben folytatni nem lehetett. Több helyen az utak járhatatlansága miatt a földeket is alig lehetett megközelíteni, mert a nagy sárban elsüllyedt az iga. Az utóbb földbe került vetés már ez évben aligha fog kikelni, mert ezután már mind bejebb és bejebb haladunk az itt levő télbe.

A tőzsde e héten is várakozó álláspontot foglalt el a bizonytalan külpolitikai helyzet következtében, annyira, hogy a forgalom még a legminimálisabb igényeket nem elégítette ki. Természetesen ehez a megszorított hitel folytán beállott pénzhiány is állandóan hozzájárult.

A nagy üzleti pangásban sikerült a spekulációt egy csoportba összehozni, a mely csoport küldöttségileg kérte szombaton az immár elodázhatatlan tőzsde-reform elodázását. A deputáció járásnak reméljük azonban nem lesz meg az eredménye, de nem is szabad, hogy meg le-

gyen, mert épen ebben a bizonytalan helyzetben akár melyik napon bekövetkező válságos időkre kell biztosítani a tőzsdei forgalom rendjét és előre utját kell vágni annak, hogy az utóbbi időben immár igen sűrűn tapasztalt ferde kinövések tovább virágozhassanak, vagy újból megismétlődhessenek. Remélhetőleg a reformot még az új év előtt kihirdetik.

Bár nem az a reform lesz ez amit mi kívánunk és egyre sürgetünk, mert ezt csak a tőzsde vezetősége autonom hatáskörében eszközölni, mégis ezt is szívesen vesszük, míg a kormány a reform törvénnyel elkészül, — amelynek tervezetén már dolgoznak, — mert ez is élénken bizonyítja ami igazunkat, hogy a reformra szükség van, amely oly sürgős, hogy a tőzsde vezetősége sem várja be már a reformtörvény elkészültét, hanem saját hatáskörében gondoskodik az egészségtelen irányzatok orvosszeréről.

Vége egy olyan sztrájkáról hallunk hírt, amely igazán a legszélesebb körökben kelthet osztatlan rokonszenvet. A gabonatőzsde ügynökei sztrájkoltak egy teljes napig s megértük azt a hihetetlennek látszó dolgot, hogy a budapesti börzén egy teljes napon át nem kötöttek fedezetlen határidő üzletet. A fedezetlen határidőüzlet lovagjai megijedtek a tőzsdetanácsnak ama elhatározásától, hogy a fedezetlen határidőüzletet megreformálja. Aki a gazdaközönség által sürgetett reformok életbeléptetését legjobban ellenizte, az eddig mindig a tőzsde vezetősége volt. A tőzsde vezetőinek meggyőződése ma már megváltozott s most már a tőzsde tanács a saját hatáskörében akarja azokat a reformokat megvalósítani, vagy legalább is azoknak egy részét, amelyek megcsinálására a kormányt törvény kötelezi.

A közelmúlt izzó háborus hangulata valósággal megingatta a börze cseréplábját s az eszeveszett spekuláció, ami különösen a fedezetlen határidőüzlet terén dult, egy csomó nagy vagyont tett tönkre s viszont egy csomó nagy vagyonnak lett a szülőanyja.

Nagy elégtételére szolgálhat ez a változás azoknak, akik évtizedek óta sürgetik a tőzsde reformját. Valóban megmagyarázhatatlannak tűnhetik fel mindenki előtt, hogy a budapesti tőzsdén szabad olyannak is ezer métermázsza számra buzát áruba bocsátani, akinek soha sem volt egy szem buzája sem. Mert hogy ha igaz az, hogy az árakat a kereslet és kínálat mérve szabályozza, akkor a fedezetlen határidőüzlet, vagy más közismert

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden következményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzőket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

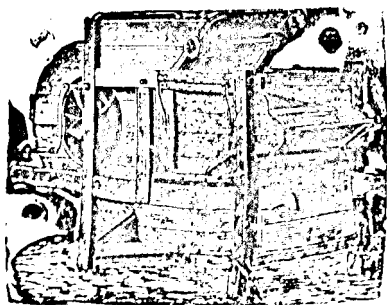
Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körut 32.

2006

szóval: papirosbuza mindég csak arra volt jó, hogy a valóságos buzának az árát csökkentse. A gazdaközönség egyenes megkárosítására szolgált mindenkor a fedezetlen határidőüzlet, mert árakat állapított meg tényleges kereslet és kínálat nélkül. Nem kellett egyéb hozzá, mint 2-3 börzei hatalmasság szövetkezzék s kezdjen lefelé licitálni az árakkal. Ilyen börzei manőverek ellen nem volt védelem s miután az országban a gabona árak mindég a budapesti börzei árak szerint igazodnak, nagyon természetes, hogy az árhanyatlást mindég a gazdaközönség sinylette meg, amely nem papiros buzát, de valóságos buzát bocsátott áruba.

Az 1917-ben lejáráó kereskedelmi és vámszerződés előkészítésére vonatkozó intézkedések elvégzése céljából a kereskedelemügyi miniszterium vámügyi tanácsot létesített, amelyben helyet foglalnak az összes gazdasági érdekeltek képviselői. Fontos szerepe jut a tanácsban a mezőgazdaság képviselőinek, mert ők vannak hivatalosan, hogy legfontosabb gazdasági águnk, a mezőgazdaság érdekeit megvédjék. A három esztendő ciklusra *Kálmán Gusztáv* keresk. miniszteri államtitkár elnöke alatt megalakult tanácsban a mezőgazdaság érdekei képviseletében a következők vesznek részt: Állandó tagok a földművelésügyi miniszterium részéről *Dubravszky Róbert* miniszteri tanácsos, *Györy Loránt* miniszteri osztálytanácsos. Helyettesek: *Koós Jenő* miniszteri osztálytanácsos, *Péchy Tibor* miniszteri fogalmazó. Időhöz kötött megbizatással bíró tagok: A földművelésügyi miniszter által három év tartamára kinevezve: *László László* az E. G. E. részéről, *Lónyay Ferenc dr.* min. tanácsos, *Pallavicini Ede* örgróf, *Téglás Károly* min. tanácsos, *Serbán János* min. tanácsos, *Zselénski Róbert* gróf. A földművelésügyi m. kir. miniszter által kijelölt szaktestületek részéről három év tartamára kiküldve: *Rubinek Gyula*, *Meskó Pál* és *Horváth Sándor*. A tanácsban az elősoroltakon kívül részt vesznek mint állandó tagok a kereskedelemügyi és pénzügyi miniszteriumok, továbbá a m. kir. központi statisztikai hivatal részéről kiküldött tagok, a kereskedelmi és iparkamarák által kiküldött egy-egy tag, továbbá a kereskedelmi miniszter által kijelölt 12 országos jellegű ipari és kereskedelmi szaktestületek és egyesületek által kiküldött egy-egy tag.

Bivaly- és juh-tejtermékeink.

Bár alig akad ma már gazda, aki az állattenyésztés fontosságát és sokoldalú hasznát kellőképpen méltányolni tudná, mégis sajnosan kell tapasztalnom, hogy mezőgazdaságunk egyik legfontosabb ága nem mindenütt karoltatik fel oly módon, miként azt megérdemelné. Mert hiszen igaz, hogy foglalkozunk állattenyésztéssel és produkálunk állatokat meglehetősen nagy mennyiségben, habár még sokkal nagyobb mennyiségben produkálhatnánk. Kérdés csak az, hogy milyent produkálunk. Erre a kérdésre sajnos, nagyon gyakran nem lehet kedvező feleletet adni és épen ez szolgál feleletül arra, hogy miért nincsen állattenyésztésünkben olyan jövedelmünk, mint a minőt méltán elvárhatnánk s mint a minőt a dolog mélyére nyúló gazda állattenyésztéséből lát. Tartanak állatokat, melyek tartásra sem méltók, de ugyanoly nagy mennyiségű takarmányt fogyasztanak el, mint amennyit az értékesebb állatok fogyasztanak. Termelőképességük csekély, hasznot tehát vajmi keveset adnak, a piacon pedig csak poton áron értékesíthetők. Ilyen körülmények között az-

utána következnek a zsír és legkisebb tápértékűek a szénhidrátok. Ha ezeket az értékszámokat vesszük alapul és az élelmiszerek tápláló anyagainak százalékos mennyiségét megszorozzuk ezekkel a számokkal, azaz a fehérje értékét 5-el, a zsírt 3-al, a szénhidrátokét pedig 1-el és a nyert számokat összeadjuk, megkapjuk az élelmiszer tápértékegységeinek összegét. Az így nyert értéket egy klg. élelmiszerre számítjuk át. Az élelmiszer pénz értékét pedig megkapjuk, ha az élelmiszer piaci árát elosztjuk tápértékegységeivel. Minél kisebb a pénzérték, annál olcsóbb az élelmiszer. A kalória az élelmiszer melegfejlesztő képességét mutatja, vagyis azt fejezi ki, hogy az élelmiszer egy klg-ja a szervezet által elégetve, mennyi meleget ad a testben. Minél nagyobb valamely élelmiszernek a súlyegységre, egy klg-ra vonatkoztatott égési melege, annál nagyobb értéke van annak a szervezetre nézve mint meleg és erőforrásnak.

Az alábbi összeállításban néhány fontos élelmiszerünket hasonlítom össze ezen az alapon a tejjel és a tejtermékekkel. Az árakat a kolozsvári hivatalos piaci árjegyzékből vettem.

	Nitrogén-tartalmu anyag	Zsír	Szénhidrát	1 Klg.-ban foglalt tápanyag egység	1 Klg. ára fillérekben	100 tapanyag egység kerül fillérbe	1 K. beszerezhető tápanyag egység	Klg. kaloria	100 Klg. kaloria kerül fillérbe	1 Kor-ért beszerezhető Klg. kaloria
Tej	3.55	3.69	4.88	331	36	10.8	925	741	4.8	2083
Sajt	34.9	11.4	5.4	2141	260	12.1	826	3310	7.8	1282
Marhahús	20.9	5.2	0.5	1206	176	14.6	684	1724	10.2	980
Borjúhús	18.9	7.4	0.1	1168	190	16.7	597	1794	10.9	917
Sertéshús	19.7	6.8	—	1169	196	15.9	628	1782	10.6	943
Tojás	12.5	2.1	0.6	994	128	12.8	781	950	13.5	740

után nem csodálható, ha az állattenyésztés nem hozza meg a várt jövedelmet, holott megfelelő ismeretekkel egy kis számítás mellett, nem is említve közvetlen hasznait, a gazdálkodásnak ez idő szerint kétségtelenül a legjövedelmezőbb ága, a melynek kiterjedtebb mérvben való gyakorlása, minden képzett és gondolkodó gazdának egyik főtevékenysége.

Az állattenyésztés jövedelmének egy igen tekintélyes része az állati termékekből származik, melyek folyton fokozódó keresletnek örvendenek, mert legtáplálóbb élelmiszereink közéjük tartoznak s amellet tápláló értékükhöz viszonyítva elég olcsók. Különösen áll ez a tejrre és a tejtermékekre vonatkozólag. Az utóbbi időben minden élelmi és egyéb cikknek s így a tejnek és a tejtermékeknek ára is rohamosan emelkedett, ennek ellenére még mindig a tejben és a tejtermékekben kapjuk legolcsóbban a szervezetünk fentartására szükséges tápanyagokat és energiát.

Az élelmiszerek vizsgálatával foglalkozó kémikus az élelmiszerek tápláló értékét vagy tápértékegységekben, vagy kalóriákban fejezi ki. Az első esetben felveszik, hogy 1 gm. fehérje 5 tápértékegységgel egyenlő. Az az: tápláló képességre nézve a fehérje legnagyobb értékű,

Es mit látunk? Azt, hogy ellenére a tej mód fölött magas piaci árának, akár a tápértékegységek, akár a kalorikus értékek alapján bíráljuk el az élelmiszerek tápláló értékét, még mindig a tej és a tejtermékek azok az élelmiszerek, a melyekben legolcsóbban vásárolunk 100 tápértékegységet, illetve 100 klg. kalóriát. Az állattenyésztés felkarolása, az állati termékek produkálásának fokozása tehát nemcsak általános mezőgazdasági, hanem szociális népjóléti szempontból is rendkívül fontos.

Hazarészünkben a magyar és külföldi tehén mellett a bivaly és juh a legelterjedtebb haszonállat. Ugy a bivaly, mint különösen a juhtejből már évszázadok óta készítünk különféle sajtot, turót, vaját. Közülük pl. a «székelyturó», a «kaskaval» nagyobb mennyiségben kerülnek kivitelre is. A többit azonban alig ösmerjük, készítésük módját csak kevés helyen tudják, összetételük változására vonatkozólag pedig adataink és tapasztalataink egyáltalában nincsenek, noha ezen termékek vidékenként a közforgalom tárgyát képezik s a lakosság nagy részének szolgálnak mindennapi táplálékul. Tájékozatlanságunkat e téren súlyos hibának tartom, mert hiszen a céltudatos gazdálkodásnak egyik alapkelléke, megismerni

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézélők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok. Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf
utódai
fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRTT, Deák Ferenc-utca 3. sz.
Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gypaju és csipkefüggönyök.
Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára. 1005

és megismertetni azt, a mivel birunk, megismerni azt, amire számítunk s a mire gazdálkodásunk irányának megállapításakor támaszkodnunk kell. Ugy gondolom tehát, hogy nem végzek fölösleges munkát, ha az alábbiakban néhány bivaly és juh tejtermékről beszámolok, illetve azokra a közfigyelmet felhívom s a valódi készítmények összetételét megismer-tem.

részről azon előítélet folytán, a melylyel a bivaly-tejjel szemben a fogyasztó közönség viseltetik, aránylag kevesen fogyasztanak. Nagy akadálya a bivaly-tej kelendőségének még magas ára is, mely miatt csak a jobbmóduak fogyasztathják, ellenben a szegényebb néposztály táplálkozásra állandóan nem használja. S végül az is kétségtelen, hogy a belőle készített vaj, finomságra, izre, zamatra a

Néhány erdélyi bivaly- és juh-tejtermék vegyi összetétele.

Tejtermék neve	Víz	Szár- anyag	Szár- anyag zsír- tartalma	Összes fehérje	Vizben oldható fehérje	Zsír	Cukor
Bivaly tejföl (dec.)	50.19	49.80	85.99	3.38	—	42.61	2.35
Bivaly-vaj (jan. febr.)	15.85	—	—	—	—	82.97	—
Bivalyturó (dec.)	63.82	36.17	—	18.91	—	13.05	2.19
Bivalysajt (febr.)	41.69	57.97	52.00	23.11	3.54	31.51	0.74
Monostori juhsajt	47.2	—	39.06	26.76	6.74	21.30	—
Kaskaral (friss)	52.03	47.96	29.29	27.43	4.79	14.52	0.83
Székelyturó	47.72	52.35	—	22.77	5.51	22.60	0.44
Orda	31.84	68.21	68.51	16.54	2.26	47.08	—
Sóstej	74.38	26.65	50.89	8.87	2.29	12.94	1.18
Bivalyiró	88.96	11.03	—	4.16	—	2.12	3.23
Bivaly-sajtsavó	89.76	10.23	21.9	1.60	—	2.26	5.50
Bivaly-turósavó	90.44	8.67	—	0.93	—	1.40	4.35

Tejfelnek, mint általánosan ismeretes, hazánkban a tej ama zsírban gazdag részét nevezik, mely az állás közben meg-savanyodott tej felszínén gyülemlik össze s onnan leszedve, említett néven kerül forgalomba.

A bivaly-vaj a tehén-vajhoz hasonlóan készül. Rendkívül magas zsirtartalma által vonja magára figyelmünket. A jobb minőségű piaci tehéntejfeleknél rendszerint 15% zsirt kívánunk meg, a megvizsgált bivalytejfelekben pedig 39.33% volt a zsirtartalom minimuma.

A bivaly-vaj a tehén-vajhoz hasonlóan bivaly-tejszín vagy bivaly-tejféből kápülés után készül. Huzamosabb ideig tartó rázás következtében ugyanis a zsirtestecskék megdermednek, előbb kisebb majd nagyobb csomókká állanak össze s létre jön a vaj. Bivaly-vajat eddig csak kicsinyben a bivalyos gazdák készítették. A folyó év őszén azonban, mint értesültem, Kolozs megyében egy vaj-gyár létesült, mely bivaly-vajat is készít. A bivaly-vaj egészen fehér színű, kissé áttetsző. Ha tisztán készül semmiféle mellékze nincsen, sőt igen finom ízű, de illatja, zamata nem olyan jó, mint a tehén-vajé. Ennél jóval keményebb, nehezebben kenhető. Zsirtartalomra nézve a tehén-vajjal körülbelül megegyezik, de Reichert-száma sokkal magasabb viszont jódszáma feltűnően alacsony.

Ha a bivaly-tejből, a tejfel leszedése után visszamaradó savanyu alvadékat 40–50 fok C-ra melegítik és pár percig keverik, az alvadék összeáll és vászon-zacsokba töltve a savától elkülöníthető. Az ily módon kapott anyagot rendszerint gomolyókká gyurva hozzák forgalomba. Szép fehér színű, kellemes jó ízű, mely minden tekintetben kiállja a versenyt, mint a táblázat is mutatja, a tehén-turóval, sőt ennél jóval zsirosabb átlag 13.05 százalékos zsirt tartalmaz, míg az utóbbi átlagos zsirtartalma csak 5.97 százalék.

Kiváló figyelmet érdemel a «kolozsvári bivaly-sajt» nevű teljesen zsiros sajtféleség, melyet a kolozsvári gazdasági akadémia készít, mert ha a fogyasztó közönség izlését megnyerné, illetve nagyobb arányokban készítenék a bivaly-tej hasznóhajtó értékesítését könnyítené meg. Bivaly-tejet, részint zsirosága miatt, más-

jó tehénvajjal nem versenyezhet. Ezért van azután, hogy azon óriási tejmennyiségnek, amely bivaly-tehenektől nyeretik, csak igen kis mennyisége értékesül megfelelő áron, a nagyobb rész jóval értékén alul kel el vagy elkallódik. Másrészt a bivaly-tej, különösen magas zsirtartalma miatt, nagyon becses táplálék, mely méltán megérdemli, hogy belső értékének megfelelően használtassék fel. A kolozsvári gazd. akadémia már régóta egyik feladatává tűzte ki a bivaly-tej hasznóhajtó értékesítésének megoldását s ez okból előbb dr. Szentkirályi Ákos, utóbb Jászberényi András kísérleteztek ez irányban. A kísérletek eredménye, hogy a bivalytejből sikerült egy olyan sajtot előállítani, mely jó minőségű, könnyen, kevés költséggel készíthető, hamar érik, sokáig eltartható s e mellett a tejet elég jó áron értékesíti. Kívánatos volna tehát, hogy e sajtféle készítésével minél többen foglalkozzanak.

Országszerte jó hírnévnek örvend és ma már nagyon keresett a «monostori juhsajt». Az akadémia juhtejének ily módon való értékesítése az elmúlt 1911-ik esztendőben literenként 33 fillér tiszta jövedelmet adott. A lipitói-turó, székely-turó, ostyepka, parenica, kaskaval-sajtban 16–18 fillérrel, tehát jóval rosszabbul értékesül, miért is juhtenyésztésünk érdekében nagyon kívánatos volna, hogy ha ott a hol a viszonyok megengedik a sajt készítésére térnének át.

A «kaskaval» jóllehet zsirdus juhtejből készül, különös előállítási módja következtében aránylag kevés zsirt tartalmaz. Igen tartós, egy évnél tovább is áll. Eltartás közben viztartalmának körülbelül 50 százalékát elveszti, a régibb sajtokban tehát sokkal több szárazanyagot találunk s az összes többi alkotórészek százalékos mennyisége is jóval nagyobb, mint a friss sajtban.

A juhtejből Erdélyben «székely-turó» készítenek legnagyobb mennyiségben. Tulnyomó része a belfogyasztás fedezésére szolgál, kivitelre aránylag kevés kerül belőle s megközelítőleg sincsen olyan nagy piaca, mint a Felső-Magyarországon készített «lipitói-turó»-nak. A lipitói turó ugyanis iz, szag, konszistencia, finomság dolgában messze felülmúlja a

székely turót. Sajátságos, hogy az országban sehol sem találni olyan jó turót, mint Felső-Magyarországon. Némelyek szerint a turók ezen minőségbeli eltérését a legelők közötti különbség okozza. Igaz ugyan, hogy mennél jobb a legelő, annál zsirosabb, tehát jobb minőségű lesz a turó, silány legelőről tehát csak silány minőségű, zsirszegény, száraz turó kerülhet le, de Erdélynek is vannak a felvidékiekhez hasonló jó hegyi legelői, turója még sem versenyezhet a felföldivel. Nézetem szerint a turók minőségbeli különbségének oka nem annyira a legelőben rejlik, mint inkább abban, hogy a készítési mód és a törekvés jó minőségű turót előállítani nem mindenütt egyforma. A kereslet nagy, a kínálat pedig aránylag csekély, a termelők tehát nem törek-szenek a legjobb minőségű turót produkálni, mert módjukban van a rosszabbban is könnyen tuladni. Egy kis utánjárással, valamivel több vállalkozási szellemmel, a kivitt a székelyturóból igen könnyen lehetne a jelenleginek tiszteresére emelni. A «székely» és «lipitói» turók vegyi összetételében a főkülönbség, hogy az előbbi zsirszegényebb, a zsirt és fehér-jéket egyenlő mennyiségben tartalmazza.

Az «ordá»-t a sajtkészítésnél kapott savóból nyerik. A savó felmelegítésekor megalvadó tejalbumin, zsirt, cukrot stb. zár magába, ezekkel zsiros, habos tömeg alakjában válik ki. A kiváló habos alvadékat még melegen kiszedik és édesen vagy sóval összegyurva jól elzárható faedénybe rakják vagy tömlőbe légmentesen bevarják. A juhturóhoz hasonló sajtanyag igen jó ízű és hosszú ideig eltartható. Vegyi összetételét tekintve igen különbözik a hazai juh- és tehéntejtermékektől s azok egyikéhez sem hasonlítható. Különösen jellemző zsirgazdagsága s e tekintetben a külföldi termékek közül is csak néhány tulkóvér sajt hasonló hozzá. Szárazanyagának közel 70%-a zsír.

Egyike Erdély legkevésbé ismert juhtejtermékeinek a «sóstej». Leginkább juhtejből készül, mikor a juhok nagy része már elapasztott. Nevét valószínűleg onnan kapta, hogy a készítéséhez felhasználott parányi kevés sós oltótól alig érezhető sós íze van. Vegyi összetétel szempontjából leginkább a savanyú tehén-turóhoz hasonlít, de annál másfélszer zsirosabb. Kiváló tápláló hatása, eltarthatósága és egyéb jó tulajdonsága miatt, háztartásunkban a savanyu tehénturót helyettesítheti.

A «bivalyiró — sajtsavó — és turó-savó» a bivalysajt illetve a turó készítésénél melléktermékeként nyeretnek s valamennyien tápdusabbak, mint a mellékelt táblázat mutatja, a tehéntejből készített ilyenmü termékeknél.

Ime egy egész sorozata a különböző jobbnál-jobb és kiválóan tápdus élelmi-szereknek, melyeket egyáltalában nem vagy a fogyasztó közönségnek csak kis része ismer. Különösen a sajtokat és hozzá hasonló egyéb készítményeket még mindig nem méltányolják annyira, mint azok táplálókörük miatt megérdemelnék. Pedig a sajtban és egyéb tejtermékekben, mint előbb kifejtettem, ez idő szerint leg-olesőbb áron kapjuk a szervezetre nézve oly becses fehérjét és zsirt. Általában nehezen emészthetőknek tartják ugyan a sajtok fehérjeanyagát, noha kísérletek bizonyítják, hogy a hus fehérje anyagaitól emészthetőség tekintetében alig különbözik. Ujabban az Amerikai Egyesült-Államok kísérletügyi bizottsága tanulmányozta a sajtok emészthetőségének kérdését s azt találták, hogy ugy a friss, mint a teljesen érett sajt jó táplálék, nagy

mennyiségben is lehet fogyasztani anélkül, hogy az egészségre ártalmas volna.

Az előzőekben ismertetett olesó és kitűnő tápszereinknek nagyobb mérvű felhasználását tehát melegen ajánlom és hiszem, hogy kellően méltatva illetve minél tágabb körben megismertetve őket, nemcsak élelmezésünk hiányain lehetne részben segíteni, hanem ezzel kapcsolatban tejgazdagságunknak, állattenyésztésünknek emeléséhez is tetemesen hozzá lehetne járulni.

Dr. Baintner Ferenc.

A rétek felujtása.

Írta: Gáspár József.

X.

Ha a legeltetéssel elkéstünk, avagy kedvezőtlen időjárás, vagy a megfelelő legeltethető állatok hiánya miatt — egyáltalában nem legeltettünk, s ennél fogva az új rétet bujafejlődésben ment az első telelésnek — legyünk résen: hogy nagy havazások alkalmával, mint a hogy ezt a bujafejlődésű őszi kalászosokkal szoktuk tenni, a megkérgesedett havat — sertésekkel, juhokkal feltöressük, mert ha ezt nem tesszük, a hókéreg alatt a bujafejlődésű növényzet elég levegőhöz nem juthat, s ennek következtében kipállik, megpogácsásodik, helyenkint pedig egészen kipusztul. Ha a hókéreg feltöréséhez nem áll módunkban juhok vagy sertések felhajtása, megteszi a szolgálatot erre a ló és szarvasmarha is, de sőt elérjük célunkat a fogasolással is.

A vakondturásokat, melyek a nedves, tehát a jó réttalajokon, már a vetés évében jelentkeznek, az első évben csak lapáttal, kapával vagy ásóval terítjük el. A második évtől azután alkalmazásba vesszük — a rétgyalut, s az ennek munkáját kiegészítő rétet, vagy lánccboronát.

Az ápolás sorrendjén lesz helyénvaló az új rétek trágyázásáról is megemlékezni. Azt hangoztattuk ugyan rövid közleményünk bevezetésében, hogy felujtás után a rétek, pihent erőben levő felhozott új termőrétegben, gazdag táplálékra találva, dus terméssel honorálják a rétfelujtó gazdát. Ezt állítjuk ezúttal is, mely állításunkat számos helyen szerzett tapasztalatok igazolják. Nem kell megfedekezni azonban arról, hogy a felujtás után az első években elhordott nagy termésekkel, melyek a megelőző évek termését kétszer-háromszor is fölmulják, nagy mennyiségű tápanyagot is viszünk el a rétről, mely a termésekkel arányban viszont kétszeresét-háromszorosát is kiteszik az előző évek gyenge termésével elvont tápanyag mennyiségének. Ennél fogva, habár nagyobb tápanyag készlettel bír a felujtott rétet és kedvezőbb körülmények közzé is került — tápanyagkészlete mégis megfogyatkozik, s az első évek nagy termése évről-évre csökkeni fog. Hogy tehát fenntartsuk az első évek nagy termését az elvont tápanyagokat megfelelő arányban pótolnunk kell — az az a felujtás után sem mondhatunk le a rétek trágyázásáról.

A felujtott rétek trágyázására nézve semmi újat nem mondhatunk, ezeknél

sem tehetünk semmi tekintetben kivételt az alól a szabály alól, mely a rétek trágyázására vonatkozólag általánosan felállított. Tehát fontos szerepet adhatunk a felujtott réten is — komposztnak, azután sorakozik az érett, porrá omló istálló trágya. Ha nincsen más az új réten is jó hatással jár, a takarmányozásra nem használható: polyva, törek vagy szalma. Lehet szalmás, friss istálló trágyát is vinni a rétre. A két utóbbi trágyanemnek alkalmazása mellett azonban tavasszal — a vegetáció megindulása előtt — jól felgerezhető a vissza maradt, el nem korhadt száraz hulladék, hogy az később a kaszálás idején, ne akadályozza a munkát és ne rontsa a takarmány közé keveredve annak értékét.

A műtrágyának is teljesen azonos szerepe van az új réten, mint a rendes természet alkotta régi réteken. Itt is azonban, mielőtt nagyobb, általános használat alá vennők, kísérletezés után győződünk meg azok jövedelmezősége felől.

A felujtott rétek előre haladva az időben, a vetéssel beállított here- és pázsitfélék arányából veszíteni szoktak. Azok, amelyek rövid életűek — ilyen a legtöbb hereféle — rövid időn belül eltűnnek, s helyüket az elégtelenebbeknek, a kitartóbbnak adják át. De nem csak a hereféléknek, hanem a pázsitfélék közül is egyik-másiknak megkevesbedését fogjuk tapasztalni, az igényesebbek vagy azok, melyek a talajban nem találtak fel életszükségleteiket, évről-évre ritkulnak s az elégtelenebb, a rétetalajához alkalmazkodó másik pázsitféléknek adnak helyet. Ebben az átalakulásban — a növényeknek természetük szerinti elhelyezkedésében — addig amíg a vetett növények harca egymás között történik — a gazdának csak szemlélő szerepe van. Ha azonban azt látjuk, hogy a megritkult here- vagy pázsitfélék helyét betolakodott idegen növények — avagy éppen gyomok foglalják el — ki kell lépni a gazdának a szemlélő szerepéből a cselekvés terére. Az első teendője lesz, hogy a gyomok fellépését megakadályozza, mely célból most már megállapítható azoknak a növényeknek magvai, melyek a felujtott réten legjobban diszlenek, időszakonként leveti a megritkult, elgyomosodott foltokat. Az elgyomosodott foltok bevetését, melyet pótvetésnek is nevezhetünk, mindannyiszor tavasszal ejtjük meg, mely célból az egyes foltokat kapával, ásóval, gereblyével jól előkészítjük, hogy elég pora legyen a talajnak az elszort fűmagvak alátakarására.

Készen találjon a felujtott rétet arra is, hogy ha a régi réten uralkodott egyik vagy másik gyom megjelenne, azt azonnal gyökerestől távolítsuk el. Különös figyelmünk legyen az élőködő csörgő laporra (Rinartus cristagelli), mely a száraz réteken a második, harmadik évben biztosan megjelenik. A csörgő laport, ha csak egyet is észreveszünk, azonnal, a megtámadott növényvel együtt, távolítsuk el a rétről, s az irtását tartsuk be következetesen minden évben, mivel ez a szá-

raz réteknek éppen olyan konok ellensége, mint a lóheréseknek és lucerná-soknak az aranka.

(Folyt. köv.)

IRODALMI SZEMLE.

Az O. M. G. E. évkönyve. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató választmánya a december 21-iki közgyűlésnek az egyesület múlt évi működéséről közel négyszáz oldalra terjedő, vaskos évkönyv keretében számol be. Az általános közgazdasági helyzetet illetően hosszasan foglalkozik a jelentés a pénzdrágaság és az ennek nyomán fellépő általános ipari és kereskedelmi válság kérdésével, amit szerinte nem annyira a hitel megrágulása, mint inkább a hitel megvonása idézett elő. A helyzet helyi megrosszabbodását nagyban fokozták a túlnyomó részt spekuláció által erőszakolt parcellázások, amelyek igen sok tőkét kötöttek le s a jelzálog kölcsönök nyújtásánál követelt laza becslési eljárás, amely a kölcsön tárgyát képező ingatlanokat üzleti érdekből magasabban értékelte. Ha a törvényhozás a parcellázások ellenőrzéséről nem gondoskodik s ha a vidéki takarékpénztárak jelzálogüzletét hatósági ellenőrzés alá nem helyezik, a nemzetközi piac bizalma papírosainkkal szemben soha sem fog megszilárdulni s megismétlődik a helyzet, hogy jelzálogkölcsönt a legrealisabb fedezet mellett sem kaphat a gazda, mert új záloglevelet elhelyezni nem lehet.

Országos fontosságú kérdésnek mondja az O. M. G. E. beszámolója az állati betegségek ellen való erélyes védekezés ügyét is. Mindaddig, míg a sertésvésszel és baromfikolerával megküzdeni nem tudunk, a husdrágaság kérdése állandóan kísérteni fog. Ezen a téren a kormány legmesszebbmenő áldozatkészsége indokolt. Foglalkozik a jelentés az államvasutak tarifacemelésével, ami jelentékenyen hozzájárult az általános dráguláshoz. De a legnagyobb a panasza az államvasutak ellen, hogy takarmányszállítást is megrágította s noha Ausztria és Németország ismételtlen leszállították a takarmányok szállítási díját, a magyar gazdák minden igyekezete ez irányban süket fülekre talált. A múlt eseményei közül legkiemelkedőbb mozzanat a vidéki gazdasági egyesületek földmívelésügyi kormány részéről való állandó segélyezése, miáltal ezen egyesületek állandó és biztos működését legalább részben lehetővé tették. A vámpolitikai kérdések erősen foglalkoztatják az O. M. G. E.-t, mely magára maradván ugyan, de a legkevésbé sem elcsüggedve készül a vámpolitikai küzdelemre.

Az aggasztó politikai helyzetnek gazdasági életben is érezhető vonatkozásának vázolója után részletesen foglalkozik a jelentés az O. M. G. E.-nek mezőgazdasági érdekek szolgálata és a szakértelem fejlesztése körül kifejtett tevékenységével, az egyesület által rendezett kiállítások, versenyek és vásárok ügyével, valamint e közel 6000 tagot számláló közgazdasági szervezet szorosán vett belső életével, melynek keretén belül nagy elismeréssel méltatja Károlyi Mihály grófnak az egyesület lemondott elnökének önzellen és buzgó munkálkodását. Az évkönyv összeállításával járó munkát az egyesület tisztikara végezte.

A méhtermékek feldolgozásáról és a házi mézestészták készítéséről. E címen jelent meg az idei őszi özv. Kremnitzkyné, Fröhlich Ilona úrnőnek két kis füzet, amelyekben a legjobb karácsonyra való házi mézestészták készítés módjait ismerteti, azonkívül leírja bennök a méz-

bor, mézlikör, mézpezsgő stb. készítési módjait és ismerteti azon háziszerek készítési módjait, amelyek a viasz felhasználásával készítettnek. A két kis füzet ára postaköltséggel együtt 70fillér, mely összeg a megrendeléssel egyidejűleg küldendő be özv. Kremnitzkyné, Fröhlich Ilona urnó (Kolozsvár) címére.

EGYLETI ÉLET.

Jegyzőkönyv,

felvétel az E. G. E. kolozsmegyei szakosztályának 1912. évi december hó 10-én Kolozsvárt tartott intéző-bizottsági üléséről.

Jelen voltak: Dózsa Endre elnök, Juhász Árpád, Rosenberger Sándor, Szász István, Br. Huszár Pál, Albert Dénes, Tokaji László, Tanka Sándor dr., Seyfried Károly dr., Tokaji Béla, Gspan Károly, Török Bálint E. G. E. gyakornok s jegyzett Cséser Lajos dr. előadó.

1. Elnök üdvözlö a megjelenteket s megnyitja a gyűlést.

2. Olvastatik a földm. miniszter leirata: falusi kisgazdák korpaszüksége tárgyában. — Elnök felhívására a gazdakörök jelentkeztek s ennek alapján 600 q. kedvezményes áru katonai korpa kérelmezett, illetve Tokaji László és Szász István javaslatára pótfelterjesztés tételik, hogy a kolozsvári katonai raktárakban termelendő rozskorpa teljesen bocsájtásék a szakosztály rendelkezésére, kedvezményes áron, mert a megyében sok helyen csakhamar takarmányinség lesz.

3. U. a. leirata: Kolozsvár környéki falvakban a vetemény termelés előmozdítása érdekében Ritter Gusztáv akad. főkertész küldetett ki tanulmányozás okából. — Örvendetes tudomásul szolgál.

4. U. a. leirata: Hogy a megyei gazdasági felügyelőségeket törvény alapján beosztotta a vármegyékhez a mezőgazdasági ügyek ellátására. — Örvendetes tudomásul szolgál.

5. Alispáni átirat: hogy a földmívelésügyi miniszter a szakosztályunk ideji ügyviteli költségeinek segélyezésére a már küldött ezer koronán felül még ezer korona segélyt adott. — Köszönettel örvendetes tudomásul szolgál. Elnök, Szász István, dr. Seyfried hozzászólása után határozatlik, hogy újból megkérendő a földm. miniszter, hogy úgy, mint más vármegyék gazdasági egyleteinél a szakosztályunknál is állandósítsa az évi államsegélyt, mert a szakosztály az E. G. E.-nek különítménye ugyan, de Kolozsmegye gazdasági ügyében a vármegye törvényhatóságának miniszterileg jóváhagyott szabályrendelete alapján a mezőgazdasági bizottsági helyett is önállóan jár el és épp úgy működik, mint más megyebeli autonóm gazdasági egylet. A költségvetés és 1913. évi működési terv beterjesztése idején azt külön fogják hangsúlyozni a miniszteri felterjesztésben.

6. A kolozsvári pénzügyigazgatóság átirata: Állítaná össze a szakosztály a vármegye vidékein szokásos földhasznóbér statisztikát. — Megtörtént és elnökileg elintéztetett.

7. Előadó jelentést tesz a november hó

10-i szucsági járási gazdagylülés állot termény-és háziipari kiállítás esendményeiről. A földmívelésügyi miniszter Dr. Koós Mihály min. o. tanácsos képviselte. Előadó javaslatára a szakosztály köszönetet mond alispánnak a támogatásért. — Elnök köszönetet mond, de javasolja, hogy azoknak, a kiknek sok érdemük van a szucsági kiállítás megteremtésében és sikerében, u. m. Kőváry Arthur főszolgabirónak, Berecky Lajos tb. főszolgabirónak, Lészay Ferencnek, dr. Koós Mihálynak s különösen Jászberényi Andrásnak, Komáromy Károlyné szucsági tanítónőnek s dr. Cséser Lajos előadónak jegyzőkönyvi elismerés és köszönet mondassék. — A bizottság örömmel járul hozzá az elnök javaslatára.

8. Előadó jelenti, hogy a járási tenyészállatdíjazások befejezőben vannak: dec. 15-én még Mocson s dec. 22-én Választon befejeződik — Tudomásul szolgál.

9. Előadó jelenti, hogy a földm. miniszter a téli falusi előadások tartására a szakosztály kérésére 1600 K segélyt engedélyezett — Örvendetes tudomásul szolgál.

Előadó még jelenti, hogy az előadások előkészítették s kihirdették. E télen 20 községben 102 előadást és felolvasást fognak tartani. Az első előadások december 8-án már megtartottak. — Tudomásul.

10. Ugyanő jelenti, hogy 5 községben tartandó 6-8 hetes háziipari (faragó) tanfolyamok tartására a földm. miniszter a miniszteri kirendeltség útján 2600 korona segélyt adott. — Örvendetes tudomásul szolgál.

A tanfolyamok csak január elején indítatnak meg, mert most a falu népe az elmaradt gazdasági munkák végzésével van elfoglalva. — Tudomásul szolgál, ezen téli akciók intézésére az elnökség felhatalmaztatik.

11. Juhász Árpád akad. tanár bemutatja az utolsó gyűlés megbízásából készített trágyatelep kezelő verseny szabályzatát. — Köszönettel tudomásul szolgál, határozatlik, hogy kísérletképpen e télen a szászfenesi és györgfalvi gazdák részére rendeznek ilyen trágyatelep kezelő versenyt. — Az elnökség az intézkedés tételére telkéretik.

12. Előadó jelentést tesz az ősz folyamán Kalotaszentkirályon és Szászfenesen rendezett sikeres szántásversenyekről. — Örvendetes tudomásul szolgál azzal, hogy a jövő évi működésbe is felveendő ezen népművelő eljárás.

13. Elnök bejelenti, hogy a vármegyén a multban egy községi bika alapot létesítettek, miután azonban az állattenyésztés most állami feladat s a miniszter utal ki segélyeket, a földm. miniszter a gazdasági egyletnek utalta ki ezen alapot. — Örvendetes tudomásul szolgál s felkéretik az elnökség, írnia át Kolozsmegye törvényhatóságának, hogy ezen pénz alapot a szakosztály pénztárába utalná át — az 5-ik pontba felsorolt indokok alapján.

14. Előadó jelentést tesz a miniszteri kirendeltség téli működéséről. — Tudomásul szolgál.

K. m. f.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— A G. E. O. Sz. nagygyűlése. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége, e hó 22-én tartja Budapesten a Köztelken XVII. nagygyűlését. Az E. G. E. képviselőtében való megjelenésre az ideji közgyűlés dr. gr. Bethlen György, Desbordes Ernő, László László, gr. Teleki Árvéd, gr. Teleki Ferenc, gr. Bethlen István, br. Kemény Árpád, gr. Lázár István, dr. gr. Teleki Domokos, Zeyk Károly egyleti tagokat küldötte ki.

— Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület Szilassy Zoltán orsz. képviselő ügyvezető alelnök vezetésével tartott igazgatóválasztmányi ülésén tudomást vették a bodenbachi és kolozsvári méhésztársadalmi mozgalmak sikeréről szóló jelentéseket. Megelégedéssel fogadták, hogy a pénzügyi kormány a méhek etetésére adómentes cukrot engedelmzett, s egyuttal kimondották, hogy felterjesztésben fogják kérelmezni a denaturált adómentes cukornak április végéig való kiszolgáltatását. Foglalkoztak a Méhészeti Egyesületek Országos Szövetségének szervezési ügyével. dr. Fróniusz Oszkár előterjesztése alapján véleményt mondtak több vidéki méhészeti egyesület alapszabályáról. majd elhatározták, hogy tavaszra ismételen kérni fogják a földmívelésügyi kormánytól mézelő facsemeték kiosztását. Örömmel vették tudomásul, hogy a hivatalos körökben is méltánylásra talált az egyesületnek méhészeti megfigyelő állomások létesítése körül kifejtett munkálkodása. A közgyűlés idejét december 15-én délelőtt 10 órára tűzték ki.

— A gazdasági egyesületi titkárok és a műtrágyaügynökség. A „Gazdaszövetség“ írja: „A földmívelésügyi miniszter hétfői beszédében azzal vádolta meg a gazdasági egyesületi titkárokat, hogy miattuk nem bir terjedni a jó műtrágya, mert a műtrágyagyárak ügynökei lévén, ráakasztják arra a vidékre azt a műtrágyát, amely nekik konvenlál, tekintet nélkül arra, hogy az ottani földnek megfelelő-e az a műtrágya, vagy nem.

A miniszter joggal hivatkozhatik széleskörű személyes tapasztalataira, de az egyszer téves információt szerzett. Kérdezze csak meg a műtrágyagyáraktól, mennyi műtrágyát adtak el a titkárok révén. Azt ugyan meg sem érzi egyik gyár sem. Ép megfordítva áll a dolog, hogy t. i. a gazdasági egyesületi titkárok nem fejtenek ki tevékenységet a műtrágya terjesztése érdekében, úgy, hogy igazán nem szolgáltak rá arra az erős vádra, amelyben a miniszter beszéde révén az egész ország előtt részesültek.“

— A budapesti tojástőzsdéről. A kereskedelmi miniszter értesítette a budapesti tojástőzsdé igazgatóságát, hogy miniszteri tőzsdéi biztosul Dr. Dietrich Adolf miniszteri osztálytanácsost, helyettesül dr. Schlick István min. s.-fogalmazót rendelte ki. A földmívelésügyi miniszter dr. Heller Farkas min. s.-titkárt nevezte ki tőzsdébiztosnak, akinek állandó helyetese a leirat értelmében dr. Leidenfrost Aurél gazdasági felügyelő lesz. A Budapesti tojástőzsdé igazgatósága ez uton hívja fel az összes érdekeltek, különösen pedig a Budapestre tojásárut küldők figyelmét hogy saját érdekükben a csomagolást a budapesti tojástőzsdé szokványainak 19. és 20 §-ának alapján úgy végezzék, hogy a ládák tartalma pontosan beolvasott 1440 darab legyen, még pedig 8 rétegbe sorozva: 10 sor á 18 tojás —

VESZEK

jóval a napi áron felül
lóhere- és lucernamagot.

== Szives ajánlatokat minták kíséretében kér ==

MAUTHNER ÖDÖN

2818

cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, VII., Rottenbiller-u. 33.

180 darab. Ez előírás betartására a székesfővárosi vásárcsarnokok igazgatósága is különös gondot fog fordítani

— **Uj szövetkezetek az O. K. H.-ban.** Legutóbb az Országos Központi Hitelszövetkezethez husz uj hitel- és termelőszövetkezet csatlakozott. Ezekkel együtt az O. K. H. kötelékébe 2411 szövetkezet tartozik, melyeknek működési köre az ország 7230 községére terjed ki.

Használjon szaggatás, fejfájás, oldalnyílás, hát- és derékfájdalmak ellen

Dr. **BOROVSKY**-féle kellemes szagú **BOROLINT.**

Ara 80 fillér, próbáéveg 50 fillér. Mosakodásra, szépítő és legjobb fertőtlenítő **BOROLIN-SZAPPANT.**

Ara darabonként 30 és 80 fillér. Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen **BOROLIN-CUKORKÁT**

Ara csomagonként 20 és 40 fillér
Kapható mindenütt. — Kapható mindenütt.

— **Nemzetközi kertészeti kiállítást** rendeznek a jövő év tavaszán a cár védnökségével Szentpétervárott. A kiállítás célja első sorban, hogy az orosz disz-, gyümölcs- és konyhakertészet fellendítése és az orosz kertészetet a tenyésztés és a szerszámok külföldi beszerzése, továbbá a tenyésztés, konzerválás és értékesítés módjai felől tájékoztassa. Az osztrák és magyar főkonzulátus véleménye szerint a magyar kertészetnek bemutatása a kiállításon jelentékeny haszonnal járna. A tárgyalásokat illetékes helyen már megindították, hogy Magyarország milyen mértékben vegyen részt ezen a kiállításon.

— **Románia termése.** Megjelent a román földművelésügyi miniszterium 1912. évi terméstatistikája, mely szerint termett hektoliterben:

	1912	1911	1910
Buza	31,336.822	33,028.095	39,031.763
Rozs	1,262.685	1,758.236	2,778.582
Árpa	7,504.141	9,217.727	10,345.932
Zab	7,321.030	9,240.629	10,447.623
Repce	549.625	634.519	1,386.891
Len	272.138	212.375	127.903

— **Az osztrák földművelésügyi miniszter rendelete a cognacmoslók felhasználásáról.** A cognacpárlás utáni maradék, a cognacmoslónak ecetgyártásra való felhasználását megtiltja az osztrák földművelésügyi miniszter. Avval okolja meg e rendeletet, hogy a cognacmoslók felhasználása a borecet hamisítását jelenti és mivel ez utóbbi kereslete nagyobb, a közönség félrevezetését vonná maga után. Borecet alatt csak szőlőbogyóból ecetes erjesztés útján előállított ecet értendő. A Codex alimentarius Austriacus utal már erre, oly formában, hogy a szesztől és más anyagaitól lepárlás útján megfosztott bor semmi olyan cikknek nem lehet alkotórésze, melynek egyik alkotó anyagául a természetes bort használják.

— **A saazi komlópiacról.** November második fele sem hozott változást a komlóüzlet terén és árakban a piac jellege ugy Saazon, mint Nürnbergben továbbra is nyugodt volt. A forgalom korlátolt, a készletek pedig annyira csökkentek, hogy például Saaz vidékén a készlet már csak körülbelül 3500 mázsára tehető. A nürnbergi piac heti forgalma 1700—1800 bál, míg a saazi piac forgalma napi 50—100 bálra tehető. A saazi piac árjegyzése: I. rendű és szemelt áru 140—145 korona, jó középminőség 135—140 korona, középminőség 128—131 korona, gyenge minőségű 120—126 korona, auschali 115—125 korona, stíriai 110—120 korona, a magyar pedig 115—125 korona 50 kilógrammonként. A hét végén a piac irányzata nyugodt.

— **A legeltetési díjak elengedése.** Fölmerült esetből kifolyólag elvi határozatban moandotta ki a földművelésügyi miniszter, hogy a legeltetési díjak elengedésével egyes községi közegek nem jutalmazhatók.

A LAPFELÜGYELO BIZOTTSAG FELÜGYELETE MELLETT
FELELOS SZERKESZTO ES KIADO:
TOKAJI LASZLO.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

2500
métermáza zab

f. é. december hó 21-én árlejtés útján vétetik. — Bővebb feltételeket tartalmazó értesítést kívánatra küld a

Cs. és kir. csikótelep Valaszt-Bonehida.

Wotan
Lámpa

2842 II. huzott drótszállal
kb. 75% áram megtakarítás.
Törhetetlen!
Magyar
SIEMENS - SCHUCKERT - MÜVEK
Budapest, VI., Teréz-körút 36.

Eladó
takarmány-répa
(Cirka 500 q.)
A Torda-koppándi uradalomban.
Bővebb felvilágosítással szolgál az uradalmi intézőség.
Koppándon, u. p. Torda.
(Tordaaranyos megye.)

A MAGYAR
JELZÁLOG HITELBANK
KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)
FÖLDBIRTOKRA
és a nagyobb városokban fekvő
H A Z A K R A
15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel
LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.
A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.
A KÉPVISELŐSÉG elfogad
TAKARÉK-BETÉTEKET
és előnyösen kamatoztat.
Telefonszám 27.
2001

BESSEMER-FESTÉK
Viharálló, rozsdavédő
legjobb mindennemű vasszerkezetek mázolására!
Különösen ajánlható:
Hidak, vas- és bádogtetők, vasgerendák, oszlopok, gazometerek, kandeláberek vasrácsok, vasajtók mázolására.
Minium-alapozás nem szükséges.
Mintamázolattal, prospektussal, szinkarttyával szívesen szolgálnak egyedüli gyárosai:
Lutz Ede és Társa
2767 III. **festékgyára**
BUDAPEST, VII. ker.,
Örnagy-utca 4. szám.

Nagyenyedi vincellér képezdét végzett
gyakorlattal bíró, ügyes, katonaviselt
szorgalmas, erélyes
és megbízható férfi
2846
fiatal, nős, kiscsaládu, magyarul és románul beszél, jó bizonyítványokkal
— január 1-re —
állást keres.
Címe a kiadóhivatalban.

Cementfedőcserepyártógépek,

Betonürtőmbgyártógépek,

Cementfalazótéglagyártógépek,

Formák: csatornázási-, alagső-
vek, betonoszlopok stb.
gyártására;

Kötörők,

Hengerművek,

betonkeverőgépek,

Cementlapsajtók.

Dr. Gaspary & Co. gépgyára
Markranstädt. Leipzig mellett.

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

443 számú árjegyzék ingyen.

2681 II.

Eladó állatok.

Egy 168 cmtr. magas jegytelen sárga kanca belovagolva, szelid, teljesen megbízható női hátsónak és egybesben női hajtó kocsi előtt is.

10 drb. nagytestű, jó tejelő bivalytehén, ezekezből jelenleg 2 drb. kisborjas, 6 drb.-nak január végéig, 2 drb.-nak tavaszig várható leborjuzása. Valamennyi borju nélkül, férfi és nő által egyaránt fejhető halgatagon avagy énekelve.

1 drb. nagy és 1 drb. 2 éves bivalybika. 2 drb. 2 éves bivalyüsző. 5 drb. 1 éves bivalyüsző és 1 drb. 1 éves bivalybika. Növendékek a legkiválóbb tejelő anyák borjai. 12 drb. 2 éves erős csontozatu magyarfajta ökör tinó

8 drb. erős csontos magyarfajta igásökor.

1 drb. jellegzetes, erős csontozatu, nagy és hosszú testű báznai fajta kan.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást nyújt Sperker Ferenc, lakása: Kolozsvár, Majális-u. 13

2829 II.

„MEZŐGAZDASÁGI KALAUZ”

E cím alatt Budai Barna és Konkoly-Thege Sándor dr. szerkesztésében vaskos kötet jelent meg, mely hazai nagyobb gazdaságainkat, mint beszerzési forrásokat ismerteti. A könyv tehát arról tájékoztatja az érdeklődőt, hogy mindazt a szükségesletit cikket, amit a mezőgazda termel, hol, mely gazdaságban, milyen mennyiségben és milyen feltételek mellett szerezheti be.

Beszerzési forrásokat sorol fel tenyész- és haszonállatokra nézve (ló, szarvasmarha, sertés, juh, baromfi, eb, házinyul, kecske, szamár, öszvér, hal) állati termékekről, vetőmagvakról, szőlővesszőről, facsemetékről, oltványokról, gyümölcsökről, konyhakerti terményekről és borokról: ezeknek minden nevezetesebb fajtáját és féleségét felkarolja.

Nem csupán címét adja a gazdaságoknak, de megjelöli a tenyésztés, illetve termelés mértékét, irányát, haszoncélját, az eladó fajtákat, illetve féleségeket, azok mennyiségét, árát, szóval lehetőleg mindazt, ami a vásárlót érdekelheti.

A könyv 4000 gazdaságról emlékezik meg és több mint 10000 beszerzési alkalmat ismertet. A szerzők előtt, kik egyuttal a „Köztelek” szerkesztői, az a közérdekű cél lebegett a könyv kiadásával, hogy a fogyasztó közönséget megismertessék a mezőgazdasági termelő forrásokkal s közöttük közvetlen összeköttetést hozzanak létre. Vállalkozásuk e tekintetben uttörő, mert hasonló munka még sehol nem jelent meg.

A könyv egyaránt érdekli a gazdákat és azokat az iparosokat és kereskedőket, akik nyersanyag szükségletüket a gazdaságoktól szerzik be. A „Mezőgazdasági Kalauz” mintegy 30 nyomtatott ivre terjedő. Ára kemény vászonkötésben 16 korona.

Megrendelhető az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatalától Kolozsvárt, Atila-utca 10. sz. Utánvét, vagy az összeg előzetes beküldése mellett.

2841

Eladó

tíz waggon első osztályú
étkezési célra és

vetőmagnak is alkalmas

Magnum Bonum-Burgonya

ab: Kolozsvár vasutállomás.

Eladó termelő címét megadja:

a kiadóhivatal.

2821

Bortermelők!!

Legyetek nagyon óvatosak

a szőlő-oltványok

bevásárlásánál, mivel a kedvezőtlen vegetációs időszak következtében majdnem minden szőlő-oltvány peronosporás és gyengén gyökerezett, míg a mieink az idén is minden tekintetben kifogástalanul egészségesek, erőteljesek és gazdagon gyökerezettek

Fronius és Theiss

szőlő-oltványtelepek,

Medgyes (Nagyküküllőmegye.)

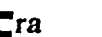
Árjegyzék ingyen és bérmentve!

2830

Ideggyenge férfiak! Az elgyengült erő azonnali visszahozására legmegbízhatóbbak az

Evaton-tabletták,

melyeknek káros következményük nincs. Próbadoz K 4.40. fél doboz K 10.20, 1 egész doboz K 18.20. Utánvét mellett vagy a pénz előre való beküldése ellenében küldi

Polgár Gyula gyógyszer-ra

Pozsony, II., Frigyes főherceg-ut 20. szám

2823

Oszt. 26

AZ UJSÁG

karácsonyi nagy jubileumi száma

tartalom és terjedelemben páratlanul áll az egész világsajtóban. Nincs az a naptár- vagy albumajándék, mely ezzel az egy

karácsonyi jubileumi számmal

felér. Ezt a karácsonyi jubileumi számot megkapja

mindenki, aki AZ UJSÁG-ra, ha csak egy hónapra is, január elsejével előfizet.

Előfizetési árak:

Egy évre 28.— K Negyed évre . . . 7.— K
Fél évre 14.— K Egy hónapra . . . 2.80 K

Az Ujság a legjobban szerkesztett, teljesen független, nagy előkelő napilap. Vasárnap Asszony-, Gyermekek- és Automobil Sport melléklet.

Megrendelés cím:

2848

„AZ UJSÁG” kiadóhivatala
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 54. szám.

Gulyabeli szarvasmarha árverési hirdetmény.

A kolozs-tordai m. kir. állami ménegazdaság tisztavérű erdélyi magyar, illetve simmenthali fajta tenyészetéből folyó évi december hó 17-én délelőtt 10 órakor, Tordán az állami gazdaság majorjában, nyilvános szóbeli árverés útján, készpénzűzés ellenében az alább felsorolt számfeletti és kisorolt,

tenyésztésre alkalmas

különböző koru tehenek és üszök bocsájtatnak eladásra, és pedig:

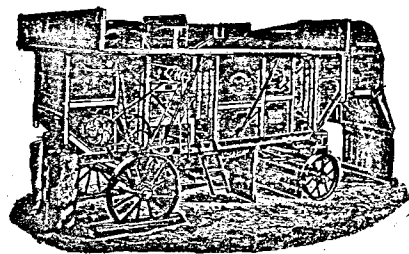
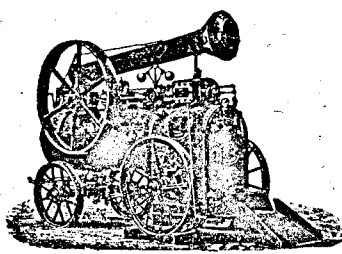
11 darab erdélyi magyar fajta	tehen
3 „ „	üsző
1 „ simmenthali	tehen
1 „ „	üsző

Az állatok pontos leírása a „Kolozs-tordai m. kir. állami ménegazdaság intézősége“ által (Kolozspuszta, u. p. és u. t. Kolozs) az érdeklődőknek megküldetik.

Kolozspuszta, 1912. december hó.

M. kir. földmivelésügyi minister.

2850

Hofherr-Schranz és Clayton-Schuttlewort

Reszvénytársaság Mezőgazdasági Gépgyár

Képviselője és bizományi raktára:

BABÓS és TÁRSAI

VASNAGYKERESKEDÉSÉBEN

KOLOZSVÁRT, Deák Ferencz-utca 21. szám a.

Állandó kiállítás következő gépekben:

Ékek, boronák, vetőgépek, gőzcséplő-készletek, benzínmotor-készletek, takarmányozási gépek, daráló- és őrlőmalmok.

Árajánlattal, árjegyzékkel és felvilágosítással szívesen szolgálnak:

BABÓS és TÁRSAI vasnagyszerkedők.

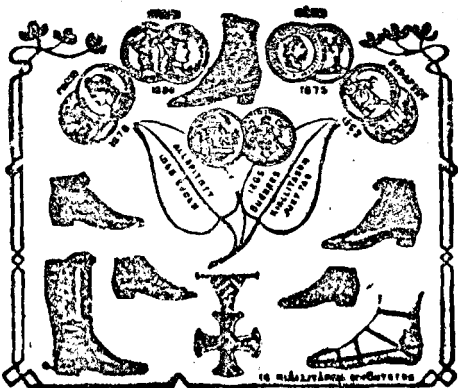
TELEFON 351.

2845

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyében készült
FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

Gärtner Ágoston

Budapest,
V., Wurm-utca 3g.
Villamos zseblámpák fémszálas izzókörtékkel és legtar-
tósabb elemekkel.
Egyszerűbb
kivitel kor. 2-50
Díszesebb
kivitel kor. 4-50
Tükörrel és
fésűvel kor. 4-
Kézilámpa 20
órai égéstart-
ammal, erős
fényvel kor. 14-

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mű-
trágyaféléket ajánl a

2769

**Műtrágyát
Értékesítő
Szövetkezet**

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

Keresek nagyobb erdélyi gazda-
ságban 100 darab 1 és
fél éves ökör borjú részére téli tartásra,
istálló helyiséget, ahol a
szükséges takarmányt beszerezhetem és azt
ott feleltethetem. Levélcim:

Nagy Dénes földbirtokos Torda.
(Tordaaranyos megye.) 2831

Gazdatisztet keresek,

2347

ki nagyobb, belterjes gazdaságban szerzett tapasztalatokat.
Pályázatok mellékleteit nem küldöm vissza.

Betegh Miklós,
Aranyosgyéres.

A KOLOZSVARI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénzüzete.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjai 1.287.520 korona 33 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 7. sz. alatt az emeleten.

Váltóüzlete: Ugyanott.

Áruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám. 2004

Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kamatozás mellett a központnál (emeleten) valamint a váltóüzletnél (földszinten) is eszközölhetők. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza.

Leszámitol váltókat, bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapírokat és egyéb értékeket.

Folyósít törlesztéses kölcsönöket 10-50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönöket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapírokat és idegen pénzeket vagy azok vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.

Előleget nyújt értékpapírokra folyószámlán vagy meghatározott lejáratl.

Díjmentesen bevált szelvényeket és átvesz megőrzés végett értékpapírokat, betéti könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt csomagban is.

Utalványokat, hitelleveleket állít ki bármely külföldi piacra.

Árukra előleget ad, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruraktáraiba áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett és azokat szakszerűen kezelteti.

Prima legelő haszonbérbeadás.

Csőb község határán 300 K. hold erdei legelő, mely őserdő talajon, a talajnak megfelelő vetett fűnemekkel létesített, déli és délkeleti fekvéssel, a legszárazabb években is bőséges vízzel bíró, s a melyen nyaraltak hosszú évek során át a szentdemeteri gyorsfejlődésű magyarfajta szarvasmarhatenyészetnek azon növendékállatai, a melyek az ország minden tenyészállatkiállításán mindig az I-ső díjakat vitték el, — több évre haszonbérbe adó.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást nyújt Sperker Ferenc, lakása: Kolozsvár, Májális-utca 13. 2829 I.

Hirdetmény.

A fogarasi m. kir. állami méneparancsnokság

Alsószombatfalván 1913 év január 15-től

1916 év január 15-ig, vagyis három évi

időtartamára a helybeli ménesben levő **kantin** helyiségeket a **markotányossági jog** üzhetése céljából **kiadja.**

A bérbe vevő haszonbért nem fizet, azonkívül különféle kedvezményben részesül.

Feltételek és további tudnivalók a méneparancsnoksági irodában Alsószombatfalván megtudhatók.

A bérbevenni szándékozók egy koronás bélyeggel ellátott ajánlataikat 100 korona bánatpénzzel együtt azonnal a méneparancsnokságnál Alsószombatfalván benyújthatják:

Az ajánlathoz az ajánlattevő foglalkozását igazoló hatósági bizonyítvány csatolandó.

Vendéglősök és korcsmárosok előnyben részesítenek.

A bérbeadás odaitélését a méneparancsnokság magának föntartja.

Alsószombatfalva, 1912. december hó.

Méneparancsnokság.

2853

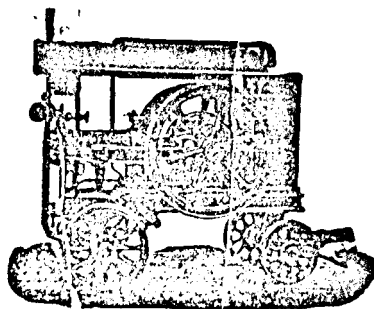
Elsőrendű BENZINLOKOMOBILOK

szolid és erős kivitelben

Warchalowski J. motorgyár magyarországi fiókja

Budapest,

VI., Váci-körút 37. szám.

Gyár:

Wien III., Paulusgasse 3.

Legrégibb speciális motorgyár. 3000 motorunk üzemben.

Kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és mérnöki látogatás díjmentesen.

Fekvő- és állóhengerű benzinmotorok, magasnyomású nyersolajmotorok.